

Wystawa budząca emocje (cz. I)

Organizowana od 23 lat Międzynarodowa Wystawa „ZIELEŃ TO ŻYCIE”, która w tym roku odbyła się pod hasłem „Obudź emocje” w dniach 3–5 września w Centrum Expo XXI w Warszawie, już dawno przestała być jedynie miejscem prezentacji szerokiej oferty materiału szkółkarskiego i środków produkcji. Jak przyznała Agnieszka Żukowska, dyrektor wystawy, *targi te to także miejsce spotkań ludzi, dla których zieleń jest nie tylko zawodem, ale i pasją*. Tegoroczną edycję organizatorzy wystawy – Agencja Promocji Zieleni i Związek Szkółkarzy Polskich (ZSzP) – mogą uznać za udaną, w porównaniu z ubiegłym rokiem odnotowano bowiem zwiększenie liczby wystawców i zwiedzających.

Tendencja zwyżkowa

Uroczystą galę otwarcia wystawy zaszczyliła swoją obecnością Zofia Szalczyk (fot. 1), podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, która przekazała słowa uznania dla organizatorów za włożenie ogromnego wysiłku w zamienienie Warszawy w nie tylko polskie, ale i europejskie centrum „zielonego” biznesu. Marek Majewski, prezes ZSzP, poinformował o przypadającym w następnym roku 25-leciu tej organizacji. *Nie wiem, czy założyciele Związku mieli wizję, że ćwierć wieku później szkółkarze znajdą się na takiej wysokiej, jak obecna, pozycji. Ale było to możliwe dzięki ogromnemu zaangażowaniu członków ZSzP w działalność tej struktury* – przyznał M. Majewski. Prezes Związku dodał, że bogata oferta targowa zaspokoi potrzeby

Fot. 1. Galę otwarcia zaszczyliła swoją osobą Zofia Szalczyk, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, z tyłu stoją: Agnieszka Żukowska, dyrektor wystawy, oraz Marek Majewski, prezes ZSzP

Fot. 2. Producenci roślin to najsilniejsza reprezentacja wystawy „ZIELEŃ TO ŻYCIE”

Fot. 3. Atrakcyjna prezentacja wrzósów na stoisku Szkółki Bylin Jacek Wągorzki

różnych typów wystawców i zwiedzających oraz „obudzi ich emocje”.

Podobnie jak podczas poprzedniej edycji tej wystawy, w tym roku dla gości profesjonalnych przeznaczono dwa pierwsze dni (czwartek i piątek), a dla szerokiej publiczności zaplanowano jeden (sobota). Wielu moich rozmówców wyrażało się pozytywnie o tych zmianach (wcześniej dla profesjonalistów zarezerwowany był tylko pierwszy dzień targów), bowiem wystawcy mieli czas na spokojną rozmowę z kontrahentami, którzy jak się okazuje, nie zawiedli. W tym roku zanotowano wzrost liczby branżowych gości wystawy o 7% w porównaniu z ubiegłym rokiem: do Warszawy przyjechało 6 317 profesjonalistów, a wszystkich zwiedzających było prawie 16 000 osób. Zagraniczni goście reprezentowali m.in. Ukrainę, Litwę, Rosję, Białoruś, Holandię, Belgię, Niemcy, ale i bardziej odległe kraje, jak Turcja, Japonia, Kirgistan czy Kazachstan. Jak podkreślają organizatorzy wystawy, ponad 70% gości branżowych to osoby decyzyjne.

W 23. Międzynarodowej Wystawie „ZIELEŃ TO ŻYCIE” uczestniczyły 263 firmy z 13 krajów (w tym po raz pierwszy z Wielkiej Brytanii i Chin). Najliczniej reprezentowani byli producenci roślin

(60% wystawców – ponad 150 firm z kraju i zagranicy), głównie krzewów i drzew ozdobnych (fot. 2). Nie zabrakło też szkółek oferujących byliny oraz – charakterystycznych dla tej pory roku – wrzósów (fot. 3). Zauważalny był przyróżpływ zachodnioeuropejskiej mody na uprawianie drzew i krzewów owocowych czy warzyw we własnym ogrodzie, czy nawet w pojemnikach balkonowo-tarasowych, co przejawiało się w bogatszej niż zwykle ofercie odmian roślin polecanych do uprawy amatorskiej. Pojawiła się także oferta drzewek bożonarodzeniowych oraz materiału wyjściowego ozdobnych roślin „cebulowych”.

Emocje konkursowe

Organizowane dla wystawców konkursy stanowią ważną część wystawy „ZIELEŃ TO ŻYCIE”, nie tylko bowiem podnoszą rangę tej imprezy, lecz również są dobrym narzędziem promowania wyłonionych zwycięzców.

Do **Konkursu Roślin Nowości** (fot. 4 na str. 70) zgłoszono w tym roku 25 odmian ocenianych przez międzynarodowe jury (wśród zagranicznych przedstawicieli składu sędziowskiego znaleźli się Marco Hoffman z Holandii, taksonom, →

Fot. 4. Przedstawiciele nagrodzonych firm w Konkursie Roślin Nowości

← autor popularnych „List odmian roślin”, i Jurij Bażenow, rosyjski botanik). Jak podkreślają organizatorzy, kandydatki do nagrody są przydatne do uprawy w chłodniejszej strefie klimatycznej, w tym w Polsce i za jej wschodnią oraz północną granicą.

Złoty medal trafił do firmy Szkółkarstwo Ozdobne Olszewscy, która zgłosiła do konkursu **milin pośredni** (*Campsis x tagliabuana*) **SUMMER JAZZ™ FIRE ‘Takarazuka Fresa’^{PBR}**, wyróżniający się zwartym pokrojem, ciemnozielonym

Fot. 5. Nagrodzony złotem milin pośredni SUMMER JAZZ™ FIRE ‘Takarazuka Fresa’^{PBR}

ulistnieniem i intensywnie pomarańczowymi kwiatami (pojawiają się one w lipcu i sierpniu), zebranymi w baldachogrona na końcach jednorocznych pędów (fot. 5). Cechą wyróżniającą to pnącze jest wolny wzrost (jak informował Jarosław Olszewski, właściciel gospodarstwa zgłaszającego tę odmianę do konkursu, roczne przyrosty wynoszą ok. 60–70 cm). Zwycięska kreacja nadaje się do sadzenia w nawet niewielkich ogrodach przydomowych oraz w pojemnikach. Ładnie prezentuje się także w formie piennej. Ta wyhodowana przez Japończyka Koichi Sakaue odmiana w ubiegłym roku została ogłoszona najciekawszą nowością targów Plantarium (czyt. „Szkółkarstwo” 5/2014).

Srebrny medal przyznano dwóm odmianom. Jedną z nich jest **berberys Thunberga** (*Berberis thunbergii*) **‘Orange Sunrise’^{PBR}** zgłoszony do konkursu, wyhodowany i wprowadzony na rynek przez firmę Szkółki Kurowscy. Odmiana ta wyróżnia się intensywnie pomarańczowymi, młodymi liśćmi, które w trakcie sezonu czerwienieją, ale pięknie kontrastują ze złocistą, szeroką obwódką (fot. 6). W maju na krzewach pojawiają się żółte kwiaty, a w jesienią dojrzewają czerwone owoce. Rośliny osiągają wysokość ok. 1,5 m, mają wyprostowany pokrój, dobrze znoszą cięcie i formowanie. Nowa odmiana berberysu może znaleźć zastosowanie zarówno w ogrodach przydomowych, jak i na terenach zieleni miejskiej. Drugie

P.F.F. A.M.A.

Fot. 6. Berberys Thunberga 'Orange Sunrise'^{PBR}

Fot. 7. Pęcherznica kalinolistna LITTLE ANGEL 'Hoogi016'^{PBR}

„srebro” przyznano holenderskiej firmie Handelskwekerij G. Hoogenraad za **pęcherznicę kalinolistną** (*Physocarpus opulifolius*) **LITTLE ANGEL 'Hoogi016'^{PBR}**. Ten wolno rosnący, gęsty krzew wyróżnia się zwartym pokrojem i intensywną barwą liści, zmieniającą się w ciągu sezonu od pomarańczowoczerwonej, do ciemnoburgundowej (fot. 7). Roślina ta osiąga wysokość do 1 m, dobrze znosi przycinanie i z tego względu polecana jest także do sadzenia w pojemnikach balkonowo-tarasowych. Jej hodowcą jest Pavel Schuch z Czech. →

Fot. 8. Leszczyna pospolita Purple Umbrella 'JM 251'^{PBR}

← **Brązowym medalem** jury konkursu nagrodziło Szkółkę Szmit, która zgłosiła do konkursu **leszczynę pospolitą** (*Corylus avellana*) **Purple Umbrella** 'JM 251'^{PBR}. Ta wyhodowana przez József Miklósa z Węgier nowość jest pierwszą czerwonolistną odmianą tego gatunku o zwisającym pokroju (fot. 8). Choć wysokość drzewa zależy głównie od miejsca szczepienia, zwykle nie przekracza ona 2–2,5 m. Młode liście są ciemnopurpurowe, z czasem lekko jaśnieją. Leszczyna pospolita Purple Umbrella 'JM 251'^{PBR} polecana jest do sadzenia w nawet niewielkich ogrodach przydomowych oraz w pojemnikach balkonowo-tarasowych.

Poza medalami przyznano także cztery wyróżnienia. Jedno z nich trafiło do firmy Clematis Źródło Dobrych Pnączy Sp. z o.o. Sp. k. za **aktynidię pstrolistną** (*Actinidia kolomikta*) **'Vitakola'**^{PBR}. Charakteryzuje się ona dużymi, wydłużonymi, zielonożółtymi i osiągającymi długość 4–4,5 cm owocami, które są bardzo aromatyczne i smaczne. Ta żeńska odmiana jest bardzo plenna, owocowanie zaczyna w 3.–4. roku uprawy. Roś-

lina łączy cechy ozdobne (liście częściowo przebarwiają się na zielono-biało-różowo) i użytkowe. Polecana jest ona zwłaszcza do uprawy w małych ogrodach. Hodowcami tej kreacji aktinidii są Jan i Daniel Kola z Czech.

Kolejne wyróżnienie przypadło francuskiej szkółce Pépinières Minier, która zgłosiła do rywalizacji odmianę **TIANSHAN**[®] **'Minhep'**^{PBR} **heptakodium chińskiego** (*Heptacodium miconioides*), otrzymaną w tej firmie. Ten dość wysoki krzew (dorasta do wysokości 2,5 m) o zwartym pokroju wyróżnia się późnym kwitnieniem (białe, drobne kwiaty – fot. 9 – z dekoracyjnymi czerwonymi działkami kielicha, zebrane w duże wiechy, pojawiają się od września do przymrozków), ozdobną, jasną korą łuszczącą się długimi pasami i przebarwiającymi się jesienią na żółto liśćmi (w sezonie są one ciemnozielone, błyszczące).

Fot. 9. Heptakodium chińskie charakteryzuje się późnym kwitnieniem, tu: wyróżniona odmiana **TIANSHAN**[®] **'Minhep'**^{PBR}

Jury konkursu przyznało ponadto wyróżnienie Szkółce Krzewów Ozdobnych Jolanta i Jan Nowaczyk za **sosnę drobnokwiatową** (*Pinus parviflora*) **'Gyok-kasen'**. Jak informował Nikodem Nowaczyk, ta rzadko spotykana w europejskich szkółkach odmiana wyróżnia się wolnym wzrostem

Fot. 10. Sosna drobnokwiatowa 'Gyok-kasen'

(rośliny osiągają wysokość ok. 1 m) i zwartym, kolumnowym pokrojem (fot. 10). Liczne, nieregularnie ułożone pędy są gęsto pokryte zielononiebieskawymi igłami, które długo utrzymują się nawet na starszych gałęziach. Małe szyszki pojawiają się już na młodych roślinach. Odmiana ta polecana jest do sadzenia w ogrodach skalnych i japońskich. Nazwisko jej hodowcy nie jest znane, a na rynek wprowadziła ją japońska szkółka Kobayashi. Wyróżniono również mieszańcową odmianę **krzewuszki** (*Weigela*) **ALL SUMMER RED® 'Slingco 1'**, którą do konkursu zgłosiła holenderska szkółka Handelskwekerij G. Hoogenraad. Ten niewysoki krzew (nagrodzony także srebrnym medalem Plantarium '2014) o zwartym pokroju charakteryzuje się żywozielonym kolorem liści i licznymi, kontrastującymi z nimi czerwonymi kwiatami z wyraźnymi białymi pręcikami (fot. 11). Krzewuszka ta kwitnie dwa razy w roku: w maju i czerwcu, i – mniej obficie – na przełomie sierpnia i września. Jej hodowcą jest Gijsbertus Verhoef z Holandii. Jest ona polecana do sadze-

Fot. 11. Krzewuszka ALL SUMMER RED® 'Slingco 1'

nia w ogrodach przydomowych i w pojemnikach balkonowo-tarasowych.

W najstarszym w historii tych targów konkursie o **Zielony Laur**, w którym rywalizują zgłoszone produkty i technologie dla ogrodu i terenów zieleni, w tym roku po raz pierwszy oceniano także koncepty sprzedażowe. Nagrodzono dwa produkty: **Ramię Zraszające Wewnętrzne RZW 250**, zgłoszone przez firmę Agro-Sur Sp. z o.o., oraz **grupę biostymulatorów pochodzenia naturalnego NatuGro** z przedsiębiorstwa Koppert Biological Systems. Wyróżnienie w tym konkursie zdobyły z kolei firmy: Fructoplant Sp. z o.o. za koncept sprzedażowy drzew owocowych „Staropolski Ogród”, Gospodarstwo Specjalistyczne „Panek” za koncept „Grow your own – twoja plantacja” oraz U-Tec Europe Sp. z o.o. za zestaw do hydroponicznej uprawy roślin Green Farm. Wybrane produkty, mogące zainteresować szkółkarzy, opiszę w kolejnej części relacji z wystawy „ZIELEŃ TO ŻYCIE”.

Wyjątkową nagrodą jest **Honorowy Laur**, przyznawany przez Związek Szkółkarzy Polskich naukowcom i osobom związanym z mediami, przyczyniającym się do popularyzacji roślin ozdobnych. Tegorocznym laureatem tego wyróżnienia został **prof. dr hab. Mieczysław Czekałski** (fot. 12 na str. 74), którego doceniono „za wybitne →

Fot. 12. Profesor Mieczysław Czekański, laureat wyróżnienia Honorowy Laur

fot. 1–121. Sprzączka

← osiągnięcia w popularyzacji roślin ozdobnych”. Profesor jest twórcą polskiej szkoły erikologii (nauki o roślinach wrzosowatych), był współzałożycielem Grupy „Rośliny Wrzosowate” i redaktorem rocznika „Erica Polonica”. W latach 1984–1993 był kierownikiem Katedry Roślin Ozdobnych Akademii Rolniczej w Poznaniu. Jest członkiem siedmiu towarzystw naukowych, w tym *American Rhododendron Society* i *Landscape Plant Development Center* oraz członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego i Międzynarodowego Towarzystwa Uprawy i Ochrony Drzew. Profesor Czekański ma ogromny dorobek naukowy: opublikował ponad 1000 prac, jest autorem wielu podręczników i książek dotyczących roślin ozdobnych. Za działalność naukową i dydaktyczną otrzymał 24 nagrody Rektora AR w Poznaniu. Został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Uniwersytetu w Rydze i Medalem za Zasługi dla Wydziału Rolniczego AR we Wrocławiu.

Najładniejsze aranżacje stoisk zostały uhonorowane **Wawrzynami**, a projektanci ogrodów mieli okazję zachwycić jury i publiczność aranżacją

przeźreni przed wejściem do domu (**Konkurs na przedogródek**). W tej drugiej konkurencji komisja sędziowska za najlepszą koncepcję uznała aranżację „Włącz wyobraźnię” (fot. 13), wykonaną przez firmę Ogrodowa Sceneria Aneta i Marcin Rykowscy, natomiast zwiedzającym najbardziej przypadła do gustu realizacja „Ogród snu”, zaprojektowana przez spółkę Garden Concept Architektki krajobrazu W. Januszczyk, P. Szkołut.

Dla profesjonalistów i amatorów

Podczas trzech wystawowych dni nie zabrakło również ciekawych spotkań dla konkretnych grup odbiorców. Ponad 100 słuchaczy przybyło na **konferencję „ZIELONE MIASTO – w poszukiwaniu tożsamości”**, która dotyczyła zieleni miejskiej. W ramach **seminarium „Wiedza dla producentów”** szkółkarze mogli wysłuchać interesujących wykładów, dotyczących m.in. chemicznej i biologicznej ochrony roślin, formowania materiału szkółkarskiego oraz rozwiązań usprawniających zarządzanie produkcją.

Sporą grupę odwiedzających wystawę „ZIELEŃ TO ŻYCIE” stanowią przedstawiciele centrów ogrodniczych, dlatego dla tej grupy odbiorców organizatorzy także przygotowują liczne atrakcje. Tegorocznym gościem specjalnym **konferencji szkoleniowej „Centrum ogrodnicze – zarządzanie aktywami”** była Eve Tigwell, brytyjska konsultantka i doradca w centrach ogrodniczych. Ponad 100 osób, które przyciągnął jej wykład, mogło się zapoznać z proponowanymi przez prelegentkę rozwiązaniami mającymi pobudzić sprzedaż towaru w sklepach ogrodniczych. Właściciele i pracownicy tego typu placówek zainteresowali się też **wykładem dotyczącym pielęgnacji roślin w punktach sprzedaży**, wygłoszonym przez Katarzynę Łazucką-Cegłowską.

Dwieście osób przybyło na **seminarium „Dzień architekta krajobrazu”**, którego „gwiazdą” była

Fot. 13. Nagrodzony w Konkursie na przedogródek projekt „Włącz wyobraźnię”

Martha Schwartz, światowej klasy mistrz projektowania krajobrazu. Choć jej wykład spotkał się z największym entuzjazmem odbiorców, poprzedzające go prelekcje również podobały się uczestnikom spotkania.

To nie wszystkie atrakcje tegorocznej wystawy „ZIELEŃ TO ŻYCIE”. Rosnąca popularność

blogów o tematyce ogrodniczej skłoniła organizatorów targów do zaaranżowania spotkania osób zajmujących się prowadzeniem takich portali. Poruszono m.in. problematykę praw autorskich, a także mówiono o możliwościach komercjalizacji blogów. Architekci krajobrazu mogli ponadto wziąć udział w **warsztatach terenowych „Projektuj & Promuj”**.

Trzeciego dnia wystawy, który przeznaczony został dla szerokiej publiczności, odbyły się m.in. pokazy florystyczne, warsztaty kształtowania roślin w stylu bonsai, a także wykłady dla amatorów ogrodnictwa. Tradycyjnie sporym zainteresowaniem cieszył się kiermasz roślin, na którym można było kupić m.in. prezentowane na wystawie nowości.

Ilona Sprzączka